

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2019r.

Sąd Rejonowy w Giżycku IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Bożena Makowczenko

Protokolant st. sekr. sądowy Barbara Małecka

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2019r. w Giżycku

na rozprawie

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa - 24 (...) Oddział (...)**

w G.

przeciwko **T. R. (1)**

o odszkodowanie

1. Powództwo oddala.
2. Zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 692,00 zł (sześćset dziewięćdziesiąt dwa złote 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Bożena Makowczenko

Sygn. akt IV P – Pm 67/19

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 9 marca 2019r. powód **Skarb Państwa – 24 (...) Oddział (...) w G.** - wnosił o zasądzenie od pozwanego kwoty 2862,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 lipca 2018r. co do kwoty 2646,75 zł, od dnia 31 sierpnia 2018r. co do kwoty 215,50 zł do dnia zapłaty a nadto o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał powód, że pozwany T. R. (1) pełni służbę wojskową w Jednostce Wojskowej nr (...) w W. pełniąc obowiązki szefa baterii dowodzenia, której dowódcą był T. K.. Do obowiązków pozwanego należało między innymi prowadzenie bieżącej i okresowej kontroli mienia baterii. Podczas obejmowania stanowiska dowódcy baterii przez T. kapelko w 2012r. stan faktyczny mienia był zgodny ewidencją.

W trakcie przekazywania stanowiska służbowego między M. K. (1) (zdającym) a W. M. (obejmującym) ujawniono braki w wyposażeniu baterii dowodzenia na łączną kwotę 8802,25 zł. Postępowanie wyjaśniające prowadził 24 (...) w G., którego statutowym działaniem jest między innymi szeroko rozumiana obsługa finansowa JW. (...) w W., w tym dochodzenie roszczeń finansowych przed sądami.

W wyniku postępowania ustalono, że winnym powstania szkody jest M. kapelko, któremu przypisano współodpowiedzialność w powstaniu szkody w 2/3 części szkody określonej protokołem szkody nr 80/26/18/18 na

łącna kwotę 7940,25 zł oraz w $\frac{3}{4}$ części szkody określonej protokołem szkody nr 282/01/18/18 na łączną kwotę 862,00 zł oraz pozwany T. R. (1), któremu przypisano współodpowiedzialność w powstaniu szkody odpowiednio w $\frac{1}{3}$ części szkody określonej protokołem szkody nr 80/26/18/18 na łączną kwotę 7940,25 zł i w $\frac{1}{4}$ części szkody określonej protokołem szkody nr 282/01/18/18 na łączną kwotę 862,00 zł.

Pozwany jako szef baterii był zobowiązany do cotygodniowych kontroli sprzętu czego faktycznie nie czynił lub czynił w sposób niedbały albowiem stwierdzany przez niego stan zgodny w „Książce ewidencji mienia wydanego z pododdziału” nie był zgodny ze stanem faktycznym. Dodatkowo wynikiem braki uzupełniał z broni depozytowej.

W związku z powyższym wezwano pozwanego do zapłaty kwoty 2646,75 zł ($\frac{1}{3}$ wartości szkody nr 80/26/18/18) oraz do kwoty 215,50 zł ($\frac{1}{4}$ szkody nr 282/01/18/18). Pozwany odmówił zapłaty.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w dniu 24 kwietnia 2019r. pozwany **T. R. (1)** zaskarżył nakaz w całości i podniósł, iż powództwo zasługuje na oddalenie w całości z uwagi na niewykazanie istnienia roszczenia przeciwko pozwanemu oraz jego bezzasadność.

Podał pozwany, że pełni służbę wojskową w JW nr (...) w W. pełniąc obowiązki szefa baterii dowodzenia, której dowódcą był T. K. (okres powstania szkody w mieniu powierzonym). W trakcie przekazywania stanowiska służbowego między M. K. (1) i W. M. ujawniono braki w wyposażeniu baterii dowodzenia na łączną kwotę 7940,25 zł + 862,00 zł. P. wyjaśniającę prowadził 24 (...) w G. a w jego wyniku ustalono, że winnym powstania szkody jest M. K. (1), któremu przypisano współodpowiedzialność w powstaniu szkody w $\frac{2}{3}$ szkody określonej protokołem szkody nr 80/26/18/18 na łączną kwotę 7940,25 zł oraz w $\frac{3}{4}$ szkody określonej protokołem szkody nr 28/01/18/18 na łączną kwotę 862,00 zł.

Pozwany zakwestionował w pierwszej kolejności zasadność skierowanego przeciwko niemu pozwu. Wskazała, że nie ponosi on odpowiedzialności za mienie pododdziału – baterii dowodzenia. Osobą odpowiedzialną za ów sprzęt jest dowódca baterii kpt M. K. (1). Jego odpowiedzialność oparta jest na regulach wynikających z art.11 ustawy o odpowiedzialności majątkowej żołnierzy z dnia 25 maja 2001r. Zgodnie z nimi żołnierz odpowiada, w granicach określonych w art.3, za szkodę w mieniu powierzonym z obowiązkiem zwrotu albo wyliczenia się. Pozwanemu nigdy nie zostało powierzone mienie. Kapitan K. nigdy nie przekazał ani nie przydzielał pozwanemu sprzętu.

Podniósł dalej pozwany, że swoje obowiązki wykonywał należycie. Kolejne zarzuty stawiane w protokole nie miały wpływu na szkodę w mieniu. Działanie pozwanego nie przyczyniło się w żadnym stopniu do powstania szkody w mieniu. Pozwany o jakichkolwiek rozbieżnościach w ewidencji ustnie meldował dowódcy baterii.

Dalej pozwany przywołał treść art.5 i 6 cytowanej wcześniej ustawy, na podstawie których to wywodził, że do powstania szkody przyczyniła się inna osoba tj. osoba odpowiedzialna za mienie powierzone przed datą 12 października 2012r. lub też osoba, która faktycznie wyrządziła szkodę. Nadto, w ocenie pozwanego wartość brakującego mienia nie wynosi 7940,25 zł albowiem w myśl art. 3 ustawy żołnierz ponosi odpowiedzialność majątkową w granicach rzeczywistej straty i tylko za normlane następstwa działania lub za zaniechania, z którego wynikła szkoda. Wartość sprzętu, który zaginął nie jest w takiej wysokości jaką podaje powód, niezrozumiałym jest też dlaczego pozwany ponosi odpowiedzialność w $\frac{1}{3}$ i w $\frac{1}{4}$.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Od 2011r. pozwany T. R. (1) pełni służbę zawodową w Wojsku Polskim – jest żołnierzem JW nr (...) w W.. Jest w niej obecnie szefem pododdziału – dowódcą drużyny.

Stanowisko szefa baterii dowodzenia w 2012r. obejmował w tej jednostce M. K. (1). Swoje obowiązki przejmował on od ppor M. A. (1). Protokołem zdawania i obejmowania obowiązków z dnia 12 października 2012r., sporządzonym na podstawie rozkazu dziennego Z-173/12 z dnia 6 września 2012r., M. K. (1) przejął stanowisko oraz powierzone mu mienie baterii. Do protokołu ani zdający ani obejmujący nie zgłosili żadnych uwag.

W dniu 3 kwietnia 2017r. pozwany T. R. (1) objął stanowisko dowódcy drużyny w D. Zabezpieczenia. Do jego obowiązków należało między innymi: realizacja zadań w zakresie gospodarki mieniem pododdziału, zapewnienie warunków socjalno – bytowych baterii, wyszkolenie podległej drużyny, utrzymywanie mienia baterii znajdującego się w (...) w gotowości oraz udział w szkoleniu obsad funkcyjnych (...), prawidłowa gospodarka mieniem pododdziału, pobieranie amunicji i środków pozoracji pola walki oraz przestrzeganie zasad terminowego rozliczania się z tych materiałów, zapewnianie utrzymania porządku i czystości w rejonie zakwaterowania żołnierzy pododdziału, zapewnianie warunków do właściwego przechowywania, konserwacji i rotacji wyposażenia indywidualnego żołnierzy, mienia baterii oraz przydzielonych pomieszczeń, zaopatrywanie w środki czystości, prowadzenie ewidencji materiałowej, prowadzenie bieżącej i okresowej kontroli stanu numerowego i ilościowego broni i amunicji, przedmiotów zaopatrzenia mundurowego, wyposażenia osobistego żołnierzy i innego mienia baterii.

Wcześniej, od 2016r. pozwany był technikiem baterii i nieformalnie zastępował w swoich obowiązkach dowódcę baterii P. K. (1), który odszedł z jednostki.

Swoje obowiązki pozwany wykonywał. Przeprowadzał cykliczne porównanie ewidencji mienia ze stanem faktycznym. Już na samym początku stwierdzał, iż występują braki w mieniu i ustnie meldował o tym swojemu dowódcy kpt M. K.. Ten jednak oświadczał, iż „jakoś to się załatwi.” W książce mienia pozwany wpisywał stan zgodny z ewidencją. Podlegli dowódcy żołnierze apelowali do niego by przekazał formalnie mienie żołnierzom lecz ten nie reagował. Mienie było zatem użytkowane przez żołnierzy lecz oprócz dowódcy nikt nie miał go powierzonego. Zgłaszano też dowódcy braki – dowódca kazał wówczas znaleźć mienie temu kto zgubił.

W dniu 6 marca 2018r. dowódca baterii kpt M. K. (1) przekazał wcześniej mu powierzone mienie obejmujące stanowisko ppor W. M.. W protokole przekazania sprzętu z tego dnia wymieniono braki w sprzęcie kwaterunkowym, uzbrojenia i (...) a nadto wskazano braki w dokumentacji i ukompletowaniu zespołów. O ujawnionych brakach obejmujący stanowisko ppor W. M. w dniu 8 marca 2018r. zameldował Dowódcy Jednostki oraz Komendantowi 24 (...) w G.. Na skutek polecenia Dowódcy z dnia 9 kwietnia 2018r. wszczęte zostało postępowanie wyjaśniające w sprawie niedoboru w służbie infrastruktury. Ustalono w nim kwotę niedoboru w dwóch protokołach szkody.

W pierwszym z nich o nr 80/26/18/18 wskazano, że niedobór wynosi kwotę 7940,25 zł. Za datę powstania niedoboru uznano dzień 8 marca 2018r. W protokole ustalono następujące braki:

- szafa na akta metalowa o wartości 2090,00 zł
- stół szkolny w ilości 5 sztuk o wartości 1092,50 zł
- krzesło biurowe w ilości 7 sztuk o wartości 950, 00 zł
- regał magazynowy metalowy w ilości 7 sztuk o wartości 2227,75 zł
- pojemnik na klucze o wartości 31,00 zł
- pojemnik na klucze o wymiarach 130x30x50 mm w ilości 34 sztuk o wartości 504,00 zł
- szafa ubraniowa 2 drzwiowa w ilości 2 sztuk o wartości 893,00 zł
- szafka nocna o wartości 152,00 zł.

W toku postępowania oświadczenia swoje w sprawie szkody w mieniu złożyli: pozwany T. R. (1) i M. K. (1). Ten ostatni podał w nim, że obejmując swoje obowiązki dowódcy baterii nie stwierdził rozbieżności w ewidencji mienia a stanem faktycznym a nadto, że nie przekazał mienia służby infrastruktury szefowi baterii – dowódcy drużyny. Pod koniec 2017 roku zlecił dowódcy drużyny dokonanie porównania ewidencji służby infrastruktury zgodnie z wykazem aktualnego obciążenia użytkownika. Porównanie takie, dodał, pozwany potwierdził swoim podpisem w roku 2016.

Pozwany z kolei w swoim oświadczeniu podał, iż już w trakcie obejmowania swoich obowiązków w dniu 3 kwietnia 2017r. stwierdził rozbieżności między ewidencją mienia a stanem faktycznym. Braki takie istniały w służbie infrastruktury, uzbrojenia transportu i ruchu wojsk. O nieprawidłowościach zameldował ustnie dowódcy kpt M. K. (1) i A. S. (1).

W sprawozdaniu z postępowania wyjaśniającego, które prowadził A. W. (1), podano, iż doszło do rażącego niedopełnienia obowiązków służbowych wynikających z tytułu zajmowanych stanowisk przez pozwanego i M. K. (1). Wskazano, że pomimo braków w obsadzie szefem baterii na dzień obejmowania przez M. K. obowiązków, była osoba, która zakończyła służbę wojskową a pozwany na stanowisku technika baterii zastępował szefa baterii. Mienie baterii nie zostało mu przekazane. Osoby funkcyjne miały dostęp do mienia, pobierały to mienie. Stwierdzono przypadek pobrania mienia i niezarejestrowania tego faktu w książce mienia pododdziału. Ustalono współodpowiedzialność pozwanego w 1/3 szkody (2646,75 zł) i M. K. (1) w 2/3 (5293,50 zł). Zarzucono w protokole pozwanemu, iż zaniechał on działań przy wiedzy o rozbieżnościach w stanie faktycznym i zapisach w książce mienia oraz, że w dokumentach poświadczał nieprawdę, nie realizował cyklicznych kontroli mienia w służbie infrastruktury co świadczy o braku wiedzy i chęci pracy na zajmowanym stanowisku. Szkodę uznano za zawinioną.

Wezwano pozwanego do zapłaty ustalonej kwoty wezwaniem z dnia 19 czerwca 2018r.

Prowadzono też postępowanie w zakresie niedoboru w służbie uzbrojenia i elektroniki opisanego w protokole szkody nr 282/O1/18/18 o wysokości 862,00 zł. Składał się nań niedobór w postaci braku;

- przybornika z przyborami w ilości 5 sztuk o wartości 399,65 zł
- osi montażowej w ilości 6 sztuk o wartości 3,54 zł
- wyciora w ilości 4 sztuk o wartości 87,56 zł
- przedłużacza wyciora w ilości 4 sztuk o wartości 103,76 zł
- końcówki wyciora w ilości 2 sztuk o wartości 57,44 zł
- wybijaka w ilości 2 sztuk o wartości 5,14 zł
- olejarki w ilości 4 sztuk o wartości 36,16 zł
- skrzyni drewnianej w ilości 3 sztuk o wartości 168,75 zł.

Za datę ujawnienia szkody przyjęto dzień 26 czerwca 2018r. , za datę powstania niedoboru – 6 marca 2018r.

Także w tym sprawozdaniu z postępowania wyjaśniającego wpisano, że doszło do rażącego niedopełnienia obowiązków służbowych wynikających z tytułu zajmowanych stanowisk przez pozwanego i M. K. (1). Wskazano, że pomimo braków w obsadzie szefem baterii na dzień obejmowania przez M. K. obowiązków, była osoba, która zakończyła służbę wojskową a pozwany na stanowisku technika baterii zastępował szefa baterii. Mienie baterii nie zostało mu przekazane. Osoby funkcyjne miały dostęp do mienia, pobierały to mienie. Szefa baterii zobligowany do cotygodniowych kontroli potwierdzał stan zgodny w książce ewidencji mienia, nie robił pozostałych kontroli. Wynikłe braki uzupełniał z broni depozytowej.

Ustalono współodpowiedzialność pozwanego w 1/4 szkody (215,50 zł) i M. K. (1) w 3/4 (646,50 zł). Szkodę uznano za zawinioną.

Wezwano pozwanego do zapłaty ustalonej kwoty wezwaniem z dnia 19 sierpnia 2018r.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie:

zeznań świadków: M. A. k. 113- 113v, P. K. k. 113v- 115, A. S. k. 115 – 115v, A. W. k. 115v, M. K. k. 116- 116v, zeznania pozwanego T. R. k. 128-129, dokumentów; kopia protokołu k. 15-16, kopia zakresu obowiązków pozwanego k. 17-8, kopia wykazu obciążenia użytkowników k. 19-28, kopia karty z książki mienia k. 29, kopia protokołu przekazania sprzętu k. 30-34, kopia meldunku k. 35-36, kopia sprawozdania k. 45-46, kopia oświadczeń k. 43-44, kopii instrukcji k. 119-121.

Sąd zważył, co następuje:

Kwestia odpowiedzialności majątkowej żołnierzy uregulowana jest w ustawie z dnia 25 maja 2001r. o odpowiedzialności majątkowej żołnierzy zawodowych. Już w art.1 ustawy stwierdza się, że ustawa określa odpowiedzialność majątkową żołnierzy za szkody wyrządzone przez nich, wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków służbowych, w mieniu Skarbu Państwa znajdującym się w dyspozycji komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostek organizacyjnych podporządkowanych albo nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, zwanych dalej „jednostkami organizacyjnymi”. Nadto, że w sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie, do odpowiedzialności majątkowej żołnierzy za szkody wyrządzone przez nich wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków służbowych, stosuje się przepisy kodeksu cywilnego, z zastrzeżeniem art. 17 ust. 1.

Stwierdza się nadto w ustawie, że żołnierz, który wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków służbowych **ze swojej winy** wyrządził szkodę w mieniu, ponosi odpowiedzialność majątkową w granicach rzeczywistej straty i tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego wynika szkoda.

Właściwy organ jednostki organizacyjnej jest obowiązany wykazać okoliczności uzasadniające odpowiedzialność majątkową żołnierza oraz wysokość wyrządzonej szkody (art.4 tej ustawy).

A zatem, aby można było mówić o odpowiedzialności majątkowej pozwanego powód winien był w niniejszym postępowaniu wykazać, że następstwem zaniechań lub działań pozwanego – w ramach powierzonych mu do wykonywania obowiązków - było powstanie niedoboru opisanego w protokołach szkody. Kwestia przy tym – podnoszona przez pozwanego – wysokości szkody i sposobu jej ustalenia jest tu kwestią wtórną. Ma ona znaczenie wyłącznie po przyjęciu odpowiedzialności pozwanego za powstanie niedoboru.

W ocenie Sądu powód nie wykazał okoliczności uzasadniających odpowiedzialność majątkową pozwanego jak wymaga tego art.4 ustawy.

W sprawie ujawniony niedobór opisany w dwóch protokołach szkody nie był kwestionowany. Osią sporu były natomiast okoliczności jego powstania oraz jego związek z zachowaniem lub zaniechaniem działania przez pozwanego. Sam fakt istnienia braków nie wypełnia przecież koniecznych przesłanek potrzebnych do przyjęcia odpowiedzialności pozwanego.

Okoliczności powstania niedoboru, zdaniem Sądu, nie zostały przez powoda wyjaśnione. Nie jest wiadomym kiedy i w jakich okolicznościach doszło do powstania konkretnych braków – czy w szczególności wszystkie te braki powstały przed objęciem przez pozwanego jego obowiązków szefa baterii czy jeszcze przed tym okresem. Nie jest też wiadomym jakie działania lub zaniechania pozwanego spowodowały wprost owe braki lub przyczyniły się do ich powstania. Powód powoływał się w tym zakresie na fakt, iż to pozwany kontrolował stan zapisów w ewidencji mienia ze stanem faktycznym tego mienia w książce mienia i podawał nieprawdziwe dane o zgodności stanu faktycznego z ewidencją mimo stwierdzania braków.

Nie jest to, zdaniem Sądu, wystarczająca podstawa do przyjęcia winy pozwanego w powstaniu szkody.

Po pierwsze, powód nie wskazał który konkretnie zapis pozwanego o zgodności ze stanem faktycznym dotyczy właśnie przedmiotowego mienia – w aktach sprawy znajduje się kopia adnotacji pozwanego z książki mienia (k.29), których to zapisów pozwany nie neguje. Powstaje jednak pytanie o to czy fakt, iż to pozwany wpisał niezgodny ze stanem

faktycznym zapis oznacza, że to właśnie pozwany spowodował niedobór lub przyczynił się do jego powstania. Istotną kwestią w tym zakresie jest fakt, że pozwanemu żadne mienie nigdy nie zostało powierzone. Nie miał on zatem obowiązku dozoru tego mienia, pieczy nad nim itp. Piecza nad owym mieniem spoczywała na żołnierzu, któremu zostało ono powierzone – kpt M. K. (1). Był on bezpośrednim przełożonym pozwanego, o którym w zasadzie wszyscy świadkowie mówili, że nie przywiązywał żadnej wagi do kwestii mienia baterii i jego powierzenia żołnierzom. Sami żołnierze zauważali w oku służby nieprawidłowość polegającą na tym, że poszczególne mienie użytkowane przecież przez nich nie zostało formalnie im przekazane. Uwagi w tym zakresie przekazywali dowódcy lecz ten na nie nie reagował. Wszyscy też świadkowie, poza samym M. K., potwierdzali tezę pozwanego, iż zgłaszał on dowódcy ujawniane co jakiś czas braki w mieniu co pozostawało bez reakcji. Nie dziwił też świadków fakt, iż zapisy w książce mienia nie odpowiadały prawdzie - realia służby były takie, że takie właśnie zapisy były oczekiwane przez dowódcę. Sam M. K. (1) pytany o kwestie kontroli mienia przez pozwanego i zapisów w książce mienia ograniczał się do lakonicznego stwierdzenia, iż takich faktów nie pamięta. Sąd zeznania tego świadka uznał za niewiarygodne.

Tezy o współodpowiedzialności pozwanego w powstaniu szkody nie potwierdziły też zeznania świadka A. W. (1), który to przeprowadzał postępowanie wyjaśniające w sprawie niedoboru i który decydował o współodpowiedzialności pozwanego i jej wymiarze.

Rzeczą oczywistą dla Sądu pozostawała tu odpowiedzialność za braki po stronie M. K. (1). Twierdzenie jednak świadka A. W. o tym, że skoro pozwany przyznał, iż były jakieś braki to przyjąć należało jego współodpowiedzialność, uznać należy jako całkowicie chybione i pozbawione podstaw. Świadek zeznał w szczególności, że to pozwany powinien dążyć do tego by wszystko w mieniu się zgadzało i o to by zostało mu ono powierzone. W ocenie świadka to zapisy pozwanego o zgodności ze stanem faktycznym zawarte w książce mienia przekonują o jego winie.

Z tym poglądem nie sposób się zgodzić. Czym innym jest nieprawdziwy zapis o stanie mienia a czym innym – okoliczności powstania niedoborów w owym mieniu, zwłaszcza w sytuacji gdy mienie to nie było pozwanemu powierzone. Nie jest nadto jasnym co spowodowało ustalenie stopnia odpowiedzialności pozwanego przy owych niedoborach – raz w 1/3 raz w 1/4. Kwestii tej powód w żaden sposób nie wyjaśniał.

Z powyższych względów powództwo należało oddalić o czym orzeczono jak w wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, w szczególności w myśl Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).